

Bir Umut Işığı Ol...

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI

Bu sayıda,

- ✓ **Bep Nedir?**
- ✓ **Bep Kimler için Hazırlanır?**
- ✓ **Bep'i Kim Hazırlar?**
- ✓ **Bep Nasıl Hazırlanır?**
- ✓ **Ölçme ve Değerlendirme Süreci**
- ✓ **Bep'in Yararları**

Bireyselleştirilmiş Eğitim Planı (BEP) Nedir?

Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.

Bireyselleştirilmiş eğitim programları, bireyin tüm gelişim alanlarında, gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi doğrultusunda değerlendirilir. Birey için hazırlanacak yeni bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır. (Madde – 62)

- **Bir özel eğitim programıdır.**
- **Özel gereksinimli olduğu belirlenen her öğrenci için BEP hazırlamak yasal bir zorunluluktur.**
- **Özel eğitim gerektiren birey için geliştirilmiş ve ailesi tarafından onaylanmış bu program; bireyin, ailenin, öğretmenin gereksinimleri doğrultusunda hazırlanmıştır ve hedeflenen amaçlara verilecek destek eğitim hizmetlerini içerir.**
- **Özel eğitim gerektiren öğrencinin, normal sınıf düzeyinde belirlenmiş beklentilerinden farklı olarak belirlenen bir süre içinde öğrenme beklentilerinin, ihtiyaçlarının, ilgilerinin ve performansının bir özetidir.**
- **Normal okul programındaki değişiklikleri ve uyarlamaları içeren ve her özel eğitim gerektiren öğrenci için hazırlanan yazılı bir plandır.**
- **Özel eğitim gerektiren öğrencinin gelişimini gözlemek ve iletişim kurmak için öğretmenlere yardımcı olan bir araçtır.**
- **Okul personeli ve destek hizmetleri veren kişilerin birlikte geliştirdikleri, uyguladıkları ve gelişmeleri izledikleri bir plandır.**
- **Öğrencinin özel gereksinimleri ve performans düzeyine göre yılda bir kez hazırlanır ve uygun aralıklarla değerlendirme yapılır.**
- **Gerektiğinde düzeltilebilen ve değiştirilebilen esnek bir çalışma programıdır.**

A. BEP KİMLER İÇİN HAZIRLANIR?

İşitme, zihinsel, görme ve/ya zihinsel engeli olan; dil ve konuşma bozukluğu bulunan, otizm spektrum bozukluğu gösteren, öğrenme güçlüğü gösteren öğrenciler ve dezavantajlı gruplar için hazırlanır.

B. BEP'İ KİM HAZIRLAR?

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin eğitimlerini sürdürdükleri okul ve kurumlarda eğitim performansları ve ihtiyaçları doğrultusunda BEP'lerini hazırlamak için bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi oluşturulur.

C. BEP BİRİMİ KİMLERDEN OLUŞUR?

Bep birimi;

- ✓ Okul/kurum müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısı (başkanlığında)
- ✓ Gezerek özel eğitim görevi yapan öğretmen
- ✓ Bir rehber öğretmen
- ✓ Eğitim programları hazırlamakla görevli bir öğretmen
- ✓ Öğrencinin sınıf öğretmeni
- ✓ Öğrencinin dersini okutan ilgili alan öğretmenleri
- ✓ Öğrenci velisi
- ✓ Öğrenci

üyelerinden oluşur.

Bep geliştirme birimine gerektiğinde görüşlerine başvurulmak üzere özel eğitim değerlendirme kurulundan bir üyenin katılımı sağlanır.

Bu birimin çalışma usul ve esasları okul yönetimince belirlenir.

D. BEP NASIL HAZIRLANIR?

Bireyselleştirilmiş eğitim planı hazırlamak için dikkate alınması gereken iki temel husus vardır: Bunlar “ne öğretebileceğini” ve “nasıl öğretebileceğini” belirlemektir.

BEP geliştirmenin ilk basamağında, programın hangi öğretim alanlarında (akademik beceriler, motor beceriler, kişisel-sosyal beceriler, davranış problemleri, mesleki beceriler) bireyselleştirme yapacağına karar vermek gerekir.

Öğretilecek Becerilerin Kapsamı ve Sırasına Karar Verme

- ✓ Öğrencinin programının bireyselleştirilmesi gereken alanlarına karar verdikten sonra her bir öğretim alanında öğrenci için önemli olabilecek, öğrencinin öncelikli gereksinimi olabileceğini düşündüğünüz beceri, kapsam ve davranışların listesini yapın.
- ✓ Listede yer alan beceri, kavram ve davranışları belli bir hiyerarşi ya da mantıklı bir yol ile sıralayın.
- ✓ Öğrencinin öğretilmesi hedeflenen her bir beceri, kavram ya da davranışta öğrencinin düzeyini belirlemek için ölçme araçlarını hazırlayın.

Hangi Davranış ya da Becerilerin Öğretileceğine Karar Verme

İkinci basamakta öğretilecek davranışların sınırlarını çizmek ya da öğretilecek davranışları belirginleştirmektir. Bu basamağı dört aşamaya ayırmak mümkündür:

- ✓ Program alanı ya da alanlarını seçmek
- ✓ Belirlenen alanda yer alan becerilerde öğrenciyi genel olarak değerlendirmek

- ✓ Problem alanlarını not etmek
- ✓ Belirginleşen beceri alanlarında öğrenciyi ayrıntılı değerlendirmek

Öğrenci Performansının Kaydedilmesi

Öğretilen beceri, kavram ve davranışlarda öğrencilerin değerlendirilmesi kadar yapılan değerlendirme sürecinin kaydedilmesi de önemlidir. Kayıt, öğrencinin eğitsel gelişim sürecini takip etme imkânı sağlayacaktır.

Öğrenci performansının kaydedilmemesi öğretenin öğrettiğine dair delillerin olmaması anlamına gelir.

Uzun ve Kısa Dönemli Amaçlara Karar Verme

Öğrencinin ayrıntılı değerlendirilmesinin tamamlanmasından sonra elde ettiğiniz verileri analiz ederek uzun ve kısa dönemli öğretimsel hedefleri oluşturabilirsiniz.

İyi bir öğretimsel hedef gözlenebilir ve ölçülebilir terimlerle ifade edilir. Beceri ve davranışların hangi koşullarda gerçekleşeceğini göstermeli ve mutlak başarı kabul edilecek performans ölçütlerini ya da hedef gerçekleştirebileceğimiz performans göstergelerini içermelidir.

Nasıl Öğretileceğinin Belirtilmesi

BEP hazırlanırken uzun ve kısa dönemli öğretimsel amaçlara karar vermiş olmanız, öğrencinize ne öğreteceğinizi belirlediğinizi gösterir. Artık bu kazanımları nasıl öğreteceğinize de karar vermeniz gerekmektedir. Belirleyeceğiniz öğretim yöntemi öğrencinin engel durumuna göre gerekli öğretim uyarlamalarını yapmayı gerektirir.

Nasıl öğreteceğinizi belirlerken kendi beklentilerinizi de gözden geçirmelisiniz. Öğrencilerini yapabileceklerinden çok kolay ya da çok zor ödevler verip vermediğinizi, öğrencilerin uygun olmayan davranışlarına karşı aşırı duyarlılık gösterip göstermediğinizi gözden geçirmeniz gerekebilir.

Özel eğitime ihtiyacı olan öğrencinin arkadaşlarının kimler olduğunu ve arkadaşlık ilişkilerini inceleyip, onları iyi bir öğretici olarak kullanabilirsiniz.

Öğrenci/öğrenciler için en uygun ısı, aydınlanma şekli ve genel fiziksel etmenleri belirlemeli ve öğretim sırasında bunları göz önünde bulundurmalısınız.

Hangi beceri ve davranışların öğretiminde hangi tür düzenlemenin kullanılacağı öğrencinin BEP'i üzerinde belirtilmelidir.

Öğretim teknikleri öğrencinin özellikleri dikkate alınarak belirlenmelidir. Ses kayıtları, bilgisayarlar, öğretici oyunlar vs kullanarak öğrencinin alıştırmaya yapmasını sağlayabilirsiniz.

Belirlemeniz gereken durumlardan biri de doğru veya yanlış tepkiden sonra nasıl davranacağımızdır. Yani doğru tepkileri nasıl pekiştireceğiniz ve yanlış tepkileri nasıl düzelteceğinizdir.

E. ÖLÇÜTLER ve DEĞERLENDİRME SÜRECİ

Eğitim sistemi içerisinde öğretmenlerin temel görevlerinden biri de öğrencilerin öğrenmedeki ilerlemelerini değerlendirmektir. Bu amaçla beceri analizi yapılabilir. Böylece öğrencinin hem performansı hem ilerlemesi değerlendirilebilir.

Beceri Analizi:

Beceri analizi bir beceriyi oluşturan temel ve alt becerileri belirlemek için kullanılan bir informal değerlendirme tekniğidir. Ayrıca, bir

becerinin öğrenilmesini kolaylaştırmak amacıyla öğrenilmesi hedeflenen beceriyi küçük adımlara ayırmak yoluyla da yapılır. Temel işlevi karmaşık becerileri öğretilabilir becerilere ayırmaktır.

Beceri analizi için öğretilmesi ve değerlendirilmesi gereken beceri ve kavram belirlenir. Daha sonra bu becerinin önemli bileşenleri ölçülebilir ve gözlenebilir alt basamaklara ayrılır. Son olarak da her bir basamakta yer alan alt becerilerin belirlenmesi ve becerilerin aşama aşama birbirini takip edecek şekilde sıralanması gerekir.

Beceriler psiko-motor (makasla kâğıt kesme, çorap giyme vs.) veya bilişsel nitelikte (toplama yapma, mevsimleri bilme vs) olabilir. Becerinin niteliğine göre becerinin analizinde benimsenecek yaklaşımlar değişebilir. Örneđin, psiko-motor beceriler gözlem yoluyla analizi yapılabilirken bilişsel becerilerde konu hakkındaki materyallerden yararlanılmalıdır.

*Seydişehir
Rehberlik ve Arařtırma Merkezi*

*Uluqapı Mahallesi 751. Sokak, No12
Seydişehir/KONYA*

Telefon: 0332 582 99 70

<http://seydisehirram.meb.k12.tr>

F. BEP'İN YARARLARI

- ✓ Çocuğun yapabilecekleri betimlenir.
- ✓ Çocuğa uygun eğitim hizmetleri sunulur.
- ✓ Çocuğun engelinden kaynaklanan farklı gereksinimleri belirlenir.
- ✓ Gereksinimleri doğrultusunda uygun ve gerçekçi amaçlar belirlenir.
- ✓ Çocuğun eğitiminde ve öğretiminde farklı düzenlemelerin yapılması sağlanır.
- ✓ Çocuğun kendi öğrenmesi ile ilgili daha fazla sorumluluk almasına yardımcı olur.
- ✓ Öğretmenin günlük ders planı hazırlamasına yardımcı olur.
- ✓ Çocuğun öğrenmesi izlenir.
- ✓ Çocuğun ilerlemeleri kayda alınır.
- ✓ Çocuğun ailesi ile diğer birim üyelerinin ilişkilerine katkıda bulunur.
- ✓ Çocuğun kendi öğrenmesi ile ilgili daha fazla sorumluluk almasına yardımcı olur.
- ✓ Öğretmenin günlük ders planı hazırlamasına yardımcı olur.
- ✓ Çocuğun öğrenmesi izlenir.
- ✓ Çocuğun ilerlemeleri kayda alınır.
- ✓ Çocuğun ailesi ile diğer birim üyelerinin ilişkilerine katkıda bulunur.